

SAŽETAK PRESUDE

AYCAGUER PROTIV FRANCUSKE OD 22. LIPNJA 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 8806/12

Podnositeljeva osuda zbog odbijanja davanja DNA uzorka uzrokovala je povredu prava na privatni život

ČINJENICE

Podnositelj je sudjelovao u prosvjedu koji je organizirao sindikat poljoprivrednika povodom stručnog skupa u departmanu Atlantski Pirineji. Taj se događaj zbio u napetom političkom i sindikalnom kontekstu. Na kraju skupa izbile su svađe između prosvjednika i žandarmerije.

Podnositelj je odveden u policijski pritvor i izveden pred Kazneni sud u Bayonneu, te optužen za nasilje prema državnom službeniku, te upotrebu, odnosno prijetnju da će upotrijebiti oružje, u ovom slučaju kišobran. Podnositelj je osuđen uvjetno na kaznu zatvora u trajanju od dva mjeseca.

Na zahtjev tužiteljstva, podnositelju je bilo naloženo da se podvrgne biološkom (DNA) testiranju čiji je rezultat trebao biti uključen u nacionalnu računalnu DNK bazu podataka (FNAEG). Podnositelj je odbio dati biološki uzorak, pa je kažnjen novčanom kaznom u visini od 500 eura.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 8. (pravo na poštovanje privatnog života), podnositelj je tvrdio da je došlo do povrede njegova prava na poštovanje privatnog života zbog naloga za davanje biološkog uzorka radi uključivanja u FNAEG i činjenice da je nepostupanje po tom nalogu rezultiralo kaznenom osudom.

ODLUKA SUDA

Sud je istaknuo da sama činjenica pohranjivanja podataka o privatnom životu neke osobe predstavljala miješanje u smislu članka 8. Konvencije. Naime, DNA profili sadrže veliku količinu jedinstvenih osobnih podataka.

Sud prihvaća da su domaća tijela, kako bi obavila svoju dužnost zaštite javnosti, morala održavati baze podataka koje su vrlo učinkovito pomagale u suzbijanju i sprječavanju određenih kaznenih djela, a posebno seksualnih kaznenih djela, zbog čega je FNAEG uspostavljen. Iako je miješanje bilo propisano francuskim pravom i težilo je legitimnom cilju, valja napomenuti da sukladno Zakonu o kaznenom postupku, trajanje pohrane DNA ne može biti dulje od četrdeset godina u slučaju osoba osuđenih za kaznena djela koja pokazuju „određeni stupanj ozbiljnosti”. Sud je primijetio da je tih „četrdeset godina” u načelu predstavljalo maksimalno razdoblje koje je trebalo razraditi donošenjem posebnog ukaza.

Budući da takav ukaz nikada nije donesen, četrdesetogodišnje razdoblje se u praksi tretiralo kao norma, a ne kao maksimum.

Sud je nadalje primijetio da je francuski Ustavni sud donio odluku u kojoj je naveo da su odredbe koje se odnose na spornu bazu podataka u skladu s Ustavom, te da određivanje trajanja pohrane takvih osobnih podataka ovisi o svrsi zbog koje se pojedini podatak pohranio i o prirodi i/ili težini kaznenih djela. Sud je primijetio da do danas nije poduzeta odgovarajuća mjera za osiguranje provedbe ove odluke Ustavnog suda u pogledu određivanja trajanja pohrane. Sud je primijetio da trenutačno ne postoji nikakvo razlikovanje koje ovisi o prirodi i/ili težini počinjenog kaznenog djela, unatoč velikom nesrazmjeru do kojeg može doći, a o čemu svjedoči i ovaj predmet. Podnositeljeve radnje odvijale su se u političkom i sindikalnom kontekstu i odnosile su se samo na udaranje neidentificiranih žandara s kišobranom. Takva su kaznena djela bila vrlo različita od drugih vrlo ozbiljnih kaznenih djela poput seksualnih kaznenih djela, terorizma, zločina protiv čovječnosti ili trgovine ljudima.

Što se tiče postupka brisanja iz baze podataka, ono se moglo primijeniti samo na osumnjičenike, a ne na osuđene osobe poput podnositelja. No, Sud je zaključio da i osuđene osobe moraju imati pravo podnijeti zahtjev za brisanje svojih pohranjenih podataka.

Sud je nadalje smatrao da, zbog vremena trajanja pohrane u bazi podataka i nemogućnosti brisanja iz nje, postojeći propisi o pohranjivanju DNA profila u FNAEG-u ne pružaju osobi čiji se podaci obrađuju dovoljnu zaštitu i stoga nisu postigli pravednu ravnotežu između konkurentnih javnih i privatnih interesa.

Naposljetku, Sud je utvrdio da je tužena država prekoračila svoju slobodu procjene u ovoj sferi. Podnositeljeva osuda zbog odbijanja da se podvrgne biološkom testiranju čiji je rezultat trebao biti uključen u FNAEG predstavljala je nerazmjernu povredu njegova prava na poštovanje privatnog života i stoga se ne može smatrati nužnom u demokratskom društvu. Stoga je došlo do povrede članka 8. Konvencije.

PRAVEDNA NAKNADA

3.000 eura na ime nematerijalne štete

3.000 EUR na ime troškova i izdataka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.